ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

เรียนท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเรื่อง"วิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของผู้ส่งออก ในจังหวัดเชียงใหม่" เพื่อเป็นการศึกษาถึงวิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของผู้ส่งออกและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของผู้ส่งออก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมี ผศ.ดร. จิราวรรณ ฉายสุวรรณ และ รศ.สิริเกียรติ รัชชุศานติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือเพื่อประโยชน์ต่อบริษัทเอกชนแต่อย่างใด

ในโอกาสนี้ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายรพีพัฒน์ ไชยวัฒน์ธำรง

ผู้จัดทำ

แบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบด้วย คำถามทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ส่งออก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของผู้ส่งออก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับชำระค่าสินค้าและบริการ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของผู้ส่งออกในการรับชำระค่าสินค้าและบริการ

โปรดใส่เครื่องหมาย ...X...ลงใน☐..ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ส่งออก

1. เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 ท่านดำรงตำแหน่งใดในกิจการ

☐ เจ้าของกิจการ ☐ หัวหน้าฝ่ายการตลาด

☐ หัวหน้าฝ่ายบัญชีหรือการเงิน ☐ ตำแหน่งอื่นๆ(โปรดระบุ).....

1.3 อายุการทำงานของท่านในกิจการ

☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 6-10 ปี

☐ 1-5 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี

2. ประเภทของสินค้าหลักที่ส่งออกของท่าน(ให้ระบุเพียงข้อเดียว)

☐ ผัก ผลไม้ และอาหารกระป๋อง
☐ เฟอร์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์จากไม้
☐ ของชำร่วย เครื่องประดับบ้าน
☐ เครื่องประดับ อัญมณี เครื่องเงิน
☐ เสื้อผ้า สิ่งทอ
☐ เซรามิก เครื่องปั้นดินเผา
☐ เครื่องหนัง
☐ ดอกไม้ประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์กระดาษสา
☐ ของเล่นและเกมส์
☐ ของใช้ในครัว
☐ ชิ้นส่วน,อุปกรณ์ Electronics
☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....

3. รูปแบบการดำเนินกิจการของท่าน เป็นแบบใด

☐ บริษัทจำกัด
☐ ห้างหุ้นส่วนจำกัด,ห้างหุ้นส่วนสามัญ
☐ คณะบุคคล
☐ เจ้าของคนเดียว
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านเป็นผู้ประกอบการประเภทใด

☐ ผู้ผลิตและส่งออก
☐ พ่อค้าคนกลาง
☐ ผู้ผลิตและผู้ส่งออก และพ่อค้าคนกลาง
☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจด้านการส่งออกของท่าน

☐ น้อยกว่า 1ปี
☐ ตั้งแต่ 1-3 ปี
☐ 4-6 ปี
☐ 7-9 ปี
☐ 10 ปีขึ้นไป

6. จำนวนทุนจดทะเบียนของกิจการ

☐ น้อยกว่า 3 ล้านบาท
☐ 3-6 ล้านบาท
☐ 7-10 ล้านบาท
☐ 11 ล้านบาทขึ้นไป

7. สัดส่วนการถือหุ้นของคนไทยในกิจการ

☐ น้อยกว่า 50 %
☐ 50-75%
☐ 76-99%
☐ 100%

8. จำนวนพนักงานทั้งหมด

☐ น้อยกว่า 20 คน
☐ 20-40 คน
☐ 41-60 คน
☐ 61-80 คน
☐ 81-100 คน
☐ มากกว่า 100 คน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

9. มูลค่าการส่งออก ในปี 2543

☐ น้อยกว่า 10 ล้านบาท
☐ 10-25 ล้านบาท
☐ 26-50 ล้านบาท
☐ 51-75 ล้านบาท
☐ 76-100 ล้านบาท
☐ มากกว่า 100 ล้านบาท

10. สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของท่านมีการจำหน่ายภายในประเทศ หรือไม่

☐ มี
☐ ไม่มี(ถ้าไม่มี ให้ข้ามไปทำส่วนที่ 2)

11. สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของท่าน จำหน่ายในประเทศร้อยละเท่าใด(เทียบจากยอดขายทั้งหมด)

☐ น้อยกว่า 10%
☐ 10% - 20%
☐ 21% - 30%
☐ 31% - 40%
☐ 41% - 50%
☐ มากกว่า 50%

<u>ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการรับชำระเงินค่าสินค้าและบริการ ของผู้ส่งออก</u>

1. วิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของท่านในปัจจุบันคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ วิธีที่ 1. วิธีการรับชำระเงินล่วงหน้า(Advance Payment)
☐ วิธีที่ 2. วิธีการรับชำระเงินด้วยการเปิด Letter of credit
☐ วิธีที่ 3. วิธีการเรียกเก็บเงินผ่านธนาคาร(Bill for Collection) โดยใช้ D/A(Document Against Acceptant)
☐ วิธีที่ 4. วิธีการเรียกเก็บเงินผ่านธนาคาร(Bill for Collection) โดยใช้ D/P(Document Against Payment)
☐ วิธีที่ 5. วิธีการเปิดบัญชีขายเชื่อ(Open Account)
☐ วิธีที่ 6. วิธีอื่นๆ.....

2. ระบุประเทศกลุ่มลูกค้าหลัก 2 กลุ่มแรกของท่าน (ตอบได้เพียง 2 ข้อ)

☐ ประเทศสหรัฐอเมริกา
☐ ประเทศญี่ปุ่น
☐ ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป
☐ ประเทศอื่นๆ(โปรดระบุ).....
☐ ประเทศอื่นๆ(โปรดระบุ).....

3. วิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของลูกค้าหลัก 2 กลุ่มแรก(จากข้อ2) คือ (ตอบได้ไม่เกิน 2 วิธี)

☐ วิธีที่ 1. วิธีการรับชำระเงินล่วงหน้า(Advance Payment)
☐ วิธีที่ 2. วิธีการรับชำระเงินด้วยการเปิด Letter of credit
☐ วิธีที่ 3. วิธีการเรียกเก็บเงินผ่านธนาคาร(Bill for Collection) โดยใช้ D/A(Document Against Acceptant)
☐ วิธีที่ 4. วิธีการเรียกเก็บเงินผ่านธนาคาร(Bill for Collection) โดยใช้ D/P(Document Against Payment)
☐ วิธีที่ 5. วิธีการเปิดบัญชีขายเชื่อ(Open Account)
☐ วิธีที่ 6. วิธีอื่นๆ.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรับชำระค่าสินค้าและบริการ โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

1. น้อยที่สุด 2. น้อย 3. ปานกลาง 4. มาก 5. มากที่สุด

ปัจจัยต่อไปนี้มีผลต่อการเลือกวิธีการรับชำระเงินค่าสินค้าและบริการของท่านเพียงใด					
1. ปัจจัยภายในกิจการ	**คะแนน**				
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1.1 ประเภทของสินค้าที่ขาย					
1.2 ความรู้ความเข้าใจในวิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของท่าน					
1.3 ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการเลือกวิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการของท่าน					
1.4 ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างท่านกับลูกค้า					
1.5 ระยะเวลาการติดต่อระหว่างท่านกับลูกค้า					
1.6 ปริมาณหรือยอดการสั่งซื้อในแต่ละครั้ง					
2. ปัจจัยภายนอกกิจการ	**คะแนน**				
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
2.1 การให้บริการของธนาคารพาณิชย์	----------				
2.1.1 ความถูกต้องของการให้บริการ					
2.1.2 ความรวดเร็วในการให้บริการ					
2.1.3 ขั้นตอนการให้บริการ					
2.1.4 อัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการ					
2.1.5 ความรู้และคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ธนาคาร					
2.1.6 ความกระตือรือร้นในการบริการของเจ้าหน้าที่ธนาคาร					
2.2 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ					
2.3 ภาวะการแข่งขัน					
2.4 อำนาจการต่อรองของลูกค้า					
2.5 ฐานะการเงินของลูกค้า					
2.6 ภาวะเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศลูกค้า					
3. ปัจจัยอื่นๆ(ถ้ามี โปรดระบุ)	**คะแนน**				
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
3.1.					
3.2.					
3.3.					
3.4.					
3.5.					

ส่วนที่ 4.ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของผู้ส่งออกและการรับชำระค่าสินค้าและบริการของผู้ส่งออก

1. ปัญหาหรืออุปสรรคในการเลือกรับชำระค่าสินค้าและบริการของท่าน คืออะไร**(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)**

ปัญหาหรืออุปสรรคในการรับชำระค่าสินค้าและบริการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ความรู้ความเข้าใจในวิธีการรับชำระค่าสินค้าและบริการแต่ละวิธี					
2. ระเบียบหรือขั้นตอนการให้บริการของธนาคารพาณิชย์					
3. ความรู้และคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์					
4. อัตราค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์					
5. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ					
6. การต่อรองของคู่แข่งขัน					
7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....					
8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....					
9. อื่นๆ(โปรดระบุ).....					

2. ท่านต้องการทราบข้อมูลหรือการสนับสนุนอะไรบ้าง จากหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **(ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)**

ข้อมูลหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องจักรในการการผลิตสินค้า					
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคในการผลิตสินค้า					
3. เงินทุนและแหล่งเงินทุน					
4. ข้อมูลของประเทศคู่ค้า					
5. ข้อมูลด้านความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินของประเทศคู่ค้า					
6. ข้อมูลของลูกค้า					
7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....					
8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....					
9. อื่นๆ(โปรดระบุ).....					
10. อื่นๆ(โปรดระบุ).....					

ภาคผนวก ข

ข้อตกลงการส่งมอบสินค้าระหว่างประเทศ(Incoterms)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

INCOTERMS[1]

Incoterms หรือ International Commercial Terms เป็นข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าระหว่างประเทศที่ผู้ซื้อและผู้ขายนำมาระบุไว้ในสัญญาซื้อขายด้วยถ้อยคำสั้นๆ เพื่อใช้ในการสื่อความหมายให้ทราบถึงหน้าที่ซึ่งแต่ละฝ่ายต้องปฏิบัติให้แก่กัน อีกทั้งเพื่อกำหนดถึงภาระของค่าใช้จ่ายและความเสี่ยงของแต่ละฝ่ายให้แน่นอนอีกด้วย

การนำ Incotermsมาใช้ก็เพื่อทำให้คู่ค้าสามารถทราบได้แน่ชัดว่า " ฝ่ายใดเป็นผู้รับภาระการเคลื่อนย้ายตัวสินค้า ฝ่ายใดเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายหรือการสูญหายในระหว่างการเคลื่อนย้ายตัวสินค้า และฝ่ายใดรับผิดชอบต่อธุรกรรมเกี่ยวเนื่องในกระบวนการเคลื่อนย้ายตัวสินค้าจากผู้ขายไปยังผู้ซื้อ " ซึ่งให้ถือว่าผู้ขายจะหมดภาระลงก็ต่อเมื่อได้ส่งมอบสินค้าให้ถึง ณ จุดที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างกัน ดังนั้นขอบเขตของ Incoterms จึงถูกจำกัดอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคู่ค้า ซึ่งเป็นผู้ซื้อและผู้ขายที่จะต้องส่งมอบและรับมอบตัวสินค้าที่ซื้อขายกันเท่านั้น

สภาหอการค้าระหว่างประเทศได้จัดแบ่ง Incoterms ออกเป็น 4 กลุ่ม (13 ข้อตกลง) เพื่อเป็นการบ่งชี้ถึงผู้ที่ต้องรับภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายและความเสี่ยง ดังนี้

1. **กลุ่ม E** เป็นกลุ่มที่ผู้ขายจะส่งมอบสินค้า ณ ร้านหรือโรงงานของผู้ขายนั้นเอง ซึ่งค่าใช้จ่ายและความเสี่ยงในการเคลื่อนย้ายสินค้าออกจากจุดดังกล่าวจะต้องเป็นภาระของผู้ซื้อทั้งหมด ในกลุ่มนี้ มี 1 ข้อตกลงคือ

   - EXW เรียกเต็มๆว่า EX Works หรือบางครั้งแม้จะเรียกว่า EX Factory , EX Warehouse หรือเรียก EXแล้วต่อท้ายด้วยคำใดๆที่มีความหมายถึงสถานที่ของผู้ขาย ซึ่งวิธีนี้ผู้ขายจะรับภาระน้อยที่สุด โดยผู้ขายจะหมดภาระก็ต่อเมื่อได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ ณ สถานที่ของผู้ขายเอง

2. **กลุ่ม F** เป็นกลุ่มที่ผู้ขายจะส่งมอบสินค้าให้ไว้ ณ สถานที่ของตนก็ได้ ถ้าตกลงกัน แต่ต้องขนสินค้าขึ้นยานพาหนะของผู้รับขนด้วยหรือหากตกลงให้ส่งมอบถึงสถานที่ของผู้รับขน ก็ไม่ต้องขนสินค้าลงจากยานพาหนะที่ผู้ขายขนไป (At Carrier's Premises) หรือหากตกลงให้ส่งไว้ที่ข้าง

---

[1] อาวุธ โพธิ์เล็ก. **เจาะลึก ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทไอโอนิค อินเตอร์เทรด รีซอสเซส จำกัด, 2543.

เรือของผู้รับขน(Alongside) หรือส่งไว้ในเรือของผู้รับขน(On Board) ก็ต้องดำเนินการขนส่งสินค้าถึงจุดนั้น ซึ่งค่าใช้จ่ายและความเสี่ยงจากอุบัติภัยใดๆในการเคลื่อนย้ายสินค้าต่อจากจุดที่ผู้ขายส่งมอบแล้ว จะตกเป็นของผู้ซื้อทั้งหมด ในกลุ่มนี้ ประกอบด้วย 3 ข้อตกลง

- FCA เรียกเต็มว่า Free Carrier มี 2 ลักษณะคือ 1.) ระบุสถานที่ที่เป็นจุดย่อยซึ่งอยู่ ณ โรงงานของผู้ขาย 2.)ระบุสถานที่ซึ่งผู้ขายต้องนำสินค้าไปส่งมอบให้อยู่ในความดูแลของบริษัทรับขนส่ง ซึ่งทั้ง 2 ลักษณะผู้ขายจะต้องผ่านพิธีการศุลกากรและเสียภาษีส่งออกให้ด้วย

- FAS เรียกเต็มว่า Free Alongside Ship ให้ระบุท่าเรือที่ซึ่งผู้ขายต้องนำสินค้าไปส่งมอบไว้ หมายถึง ผู้ขายจะหมดภาระก็ต่อเมื่อนำสินค้าส่งมอบไว้ที่ข้างเรือ ซึ่งจอดอยู่ ณ ท่าเทียบเรือหรือผู้ขายอาจจะนำสินค้าส่งไว้ในเรือเล็กหรือเรือท้องแบน(Lighter) ณ ท่าเรือที่ระบุไว้ ผู้ขายจะต้องรับภาระด้านผ่านพิธีการศุลกากร การจัดหาใบอนุญาตส่งออก และภาษีส่งออก

- FOB เรียกเต็มว่า Free On Board ให้ระบุท่าเรือที่ส่งสินค้าต่อท้าย หมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อได้นำสินค้าไปส่งมอบลงไว้ในเรือ ณ ท่าเทียบเรือที่ระบุไว้ รวมทั้งผู้ขายจะต้องรับภาระด้านผ่านพิธีการศุลกากร การจัดหาใบอนุญาตส่งออก และภาษีส่งออก

3. **กลุ่ม C** เป็นกลุ่มที่ผู้ขายจะส่งมอบสินค้าลงไว้ ณ สถานที่ของผู้รับขนหรือส่งมอบสินค้าลงในเรือของผู้รับขนเช่นเดียวกัน แต่ต้องรวมทั้งหน้าที่ในการจ่ายค่าระวางยานพาหนะจนถึงปลายทางอีกด้วย ส่วนเรื่องความเสี่ยงในการเคลื่อนย้ายสินค้าจากจุดที่ผู้ขายส่งมอบ จะถือเป็นเรื่องที่ผู้ซื้อจะต้องรับผิดชอบเอง ถึงแม้ว่าบางข้อตกลง เช่น CIF หรือ CIP นั้นผู้ขายจะต้องทำประกันภัยไว้ให้ล่วงหน้าก่อนแล้ว จึงส่งมอบกรมธรรม์ให้ผู้ซื้อก็ตาม แต่หากเกิดความเสียหายขึ้นผู้ซื้อต้องไปเรียกร้องค่าสินไหมเอาจากตัวแทนซึ่งอยู่ในประเทศของผู้ซื้อนั้นเอง ในกลุ่มนี้ มี 4 ข้อตกลง คือ

- CFR เรียกเต็มว่า Cost and Freight ระบุท่าเรือปลายทางต่อท้าย หมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อได้นำสินค้าไปส่งมอบไว้ในระวางเรือ ณ ท่าเรือซึ่งระบุไว้ทำการจองและจ่ายค่าระวางเพื่อให้นำส่งสินค้าไปยังสถานที่ผู้ซื้อระบุไว้ที่ปลายทางรวมทั้งผ่านพิธีการศุลกากรและเสียภาษีส่งออก

- CIF เรียกเต็มว่า Cost , Insurance and Freight ระบุท่าเรือปลายทางต่อท้าย หมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อได้นำสินค้าไปส่งมอบลงไว้ในระวางเรือ ณ ท่าเรือที่ระบุไว้อีกทั้งจัดการจองและจ่ายค่าระวางเรือในการขนส่งสินค้าไปถึงท่าเรือในประเทศ

ปลายทาง ผู้ขายต้องดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากรและเสียภาษีส่งออก รวมทั้งต้องจัดทำและจ่ายค่าประกันภัยขนส่งทางทะเล

- CPT เรียกเต็มว่า Carriage Paid to ระบุสถานที่ส่งมอบปลายทางต่อท้าย หมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อได้นำสินค้าไปส่งมอบให้อยู่ในความดูแลของ Carrier รายแรก ณ สถานที่ซึ่งระบุไว้ โดยผู้ขายเป็นผู้จองและจ่ายค่าระวางเพื่อให้นำส่งสินค้าไปยังสถานที่ปลายทางดังกล่าว โดยผู้ขายต้องผ่านพิธีการศุลกากรและเสียภาษีส่งออก ส่วนพิธีการศุลกากรและภาษีนำเข้า ผู้ซื้อเป็นผู้รับภาระ

- CIP เรียกเต็มว่า Carriage and Insurance Paid to ระบุสถานที่ส่งมอบปลายทางต่อท้ายหมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อได้นำสินค้าไปส่งมอบให้อยู่ในความดูแลของ Carrier รายแรก ณ สถานที่ซึ่งระบุไว้ โดยผู้ขายเป็นผู้จองและจ่ายค่าระวางเพื่อให้นำส่งสินค้าไปยังสถานที่ปลายทางดังกล่าว โดยผู้ขายต้องผ่านพิธีการศุลกากรและเสียภาษีส่งออก ส่วนพิธีการศุลกากรและภาษีนำเข้า ผู้ซื้อเป็นผู้รับภาระ ซึ่งข้อตกลงนี้ผู้ขายมีภาระเหมือนกับข้อตกลง CPT แต่มีภาระเพิ่มเติมในการจัดทำ CARGO Insurance ให้ผู้ซื้อโดยเป็นคนจัดทำและจ่ายค่า Premium Insurance เพื่อประกันความเสี่ยงของการเสียหายหรือสูญหายของสินค้าระหว่างการขนส่ง

4. **กลุ่ม D** เป็นกลุ่มที่ผู้ขายจะต้องจัดการส่งมอบและติดตามดูแลผู้รับขนที่ตนเองได้จับจองและจ่ายค่าระวางไว้แล้ว ให้นำส่งสินค้าไปยังผู้ซื้อจนถึงจุดหรือสถานที่ปลายทาง ซึ่งได้ตกลงกันไว้ ซึ่งค่าขนส่งและความเสี่ยง เป็นของผู้ขาย โดยในกลุ่มนี้ มี 5 ข้อตกลง คือ

- DAF เรียกเต็มว่า Delivered At Frontier ระบุสถานที่ชายแดน ผู้ขายจะหมดภาระก็ต่อเมื่อได้ส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อ ณ สถานที่ซึ่งเป็นชายแดนและก่อนที่จะผ่านชายแดนของผู้ซื้อ ซึ่งมักจะติดต่อกัน ผู้ขายจะต้องผ่านพิธีการศุลกากรและค่าภาษีส่งออก รวมทั้งค่าค่าใช้จ่ายและความเสี่ยงในการขนส่งสินค้า

- DES เรียกเต็มว่า Delivered EX Ship ระบุท่าเรือปลายทาง หมายถึงผู้ขายหมดภาระก็ต่อเมื่อจองและจ่ายค่าระวางเรือให้บนสินค้าไปที่จุดซึ่งเป็นท่าเรือปลายทาง โดยผู้ขายไม่ต้องรับภาระขนลงจากเรือ ส่วนค่าเสียเวลาเรือที่ต้องคอย ณ จุดปลายทางนั้นผู้ขายต้องเป็นผู้รับภาระและเป็นผู้ผ่านพิธีการศุลกากรและภาษีส่งออก

- DEQ เรียกเต็มว่า Delivered EX Quay ระบุท่าเรือปลายทาง หมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อส่งมอบสินค้าลงให้ผู้ซื้อ ณ ท่าเรือปลายทางที่ระบุไว้ตามสัญญา โดยผู้

ขายต้องเป็นผู้จอง และจ่ายค่าระวางเรือ และเป็นผู้รับภาระผ่านพิธีการศุลกากรและภาษีส่งออก

- DDU เรียกเต็มว่า Delivered Duty Unpaid ระบุสถานที่ปลายทาง หมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ ณ สถานที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งมักจะอยู่ลึกเลยพรมแดนเข้าไปในประเทศผู้ซื้อ โดยผู้ขายต้องเป็นผู้จองและจ่ายค่าระวางยานพาหนะนั้นผู้ขายต้องรับภาระความเสี่ยงภัยในการขนส่งและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการพิธีการส่งออก แต่ผู้ขายไม่ต้องจ่ายค่าภาษีและอากรเพื่อนำสินค้าเข้าประเทศปลายทางนั้น(ผู้ซื้อเป็นผู้รับภาระ) และความเสี่ยงที่เกิดขึ้นหากไม่สามารถนำสินค้าผ่านพิธีการนำเข้าได้ทันเวลา ผู้ซื้อต้องรับภาระเอง เว้นแต่มีข้อตกลงเพิ่มเติมระบุไว้

- DDP เรียกเต็มว่า Delivered Duty Paid ระบุสถานที่ภายในประเทศปลายทาง หมายถึงผู้ขายจะหมดภาระต่อเมื่อส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อจนถึงบ้านหรือจุดที่ระบุไว้ ณ สถานที่ปลายทาง ผู้ขายต้องรับผิดชอบจ่ายค่าใช้จ่ายและรับภาระความเสี่ยง รวมทั้งภาษีอากรและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการนำสินค้าผ่านพิธีการศุลกากร ณ ประเทศผู้ซื้อต้องการนำสินค้าเข้า ซึ่งข้อตกลงนี้ผู้ขายจะมีภาระมากที่สุดซึ่งวิธีนี้นิยมใช้ในการค้าขายทาง Internet หรือE- Commerce

ภาคผนวก ค
การโอนเงินตราต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

การโอนเงินตราต่างประเทศ(Foreign Remittances)[2]

การโอนเงินตราต่างประเทศหมายถึงคำสั่งโอนเงินของธนาคารแห่งหนึ่งไปยังธนาคารอีกแห่งหนึ่งที่อยู่คนละประเทศ ซึ่งแยกได้เป็น Foreign Outward Remittances คือคำสั่งการโอนเงินของะนาคารในประเทศไทยไปยังะนาคารตัวแทนในต่างประเทศ เพื่อจ่ายให้แก่ผู้รับประโยชน์ซึ่งพำนักอยู่ในต่างประเทศ และForeign Inward Remittances คือคำสั่งการโอนเงินของธนาคารตัวแทนต่างประเทศมายังธนาคารในประเทศไทย เพื่อจ่ายให้แก่ผู้รับประโยชน์ที่พำนักในประเทศไทย

การโอนเงินตราระหว่างประเทศ จากผู้ซื้อไปยังผู้ขายนั้น ผู้ซื้อสามารถส่งได้หลายวิธี[3] ดังนี้

1. **เช็คของผู้ซื้อ** ผู้ซื้อออกเช็คของตนเอง สั่งจ่ายเงินค่าสินค้าให้แก่ผู้ขาย ส่งเช็คดังกล่าวให้แก่ผู้ขาย ผู้ขายจะนำเช็คฉบับนั้นไปขึ้นเงินกับธนาคารที่ผู้ซื้อมีบัญชีโดยฝากให้ธนาคารของตนเองไปช่วยขึ้นเงินให้

2. **การออกดร๊าฟต์(Banker's Draft หรือ Demand Draft – D/D)** ผู้ซื้อนำเงินไปซื้อดร๊าฟต์จากธนาคารเท่าจำนวนค่าสินค้า แล้วส่งดร๊าฟต์ดังกล่าวไปให้ผู้ขาย วิธีนี้ผู้ขายจะได้รับเงินเร็วขึ้น เนื่องจากดร๊าฟต์ของธนาคารสามารถไปขึ้นเงินจากธนาคารในเมืองผู้ขายได้ทันที (เมื่อผู้รับประโยชน์ได้รับดร๊าฟต์ที่ส่งมาจากต่างประเทศ จะนำดร๊าฟต์มาขอรับเงินหรือขายให้แก่ธนาคารเพื่อรับเงินบาท ธนาคารจะตรวจความถูกต้องของดร๊าฟท์ จำนวนเงินในดร๊าฟต์ แล้วคำนวณเงินบาทที่จะจ่ายให้แก่ลูกค้า เสร็จแล้วจะรวบรวมดร๊าฟต์จัดส่งไปหักบัญชีกับธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ)

   ดร๊าฟต์เป็นตราสารที่ธนาคารเป็นผู้ออก สั่งให้ธนาคารตัวแทนหรือสาขาของตนในต่างประเทศจ่ายเงินจำนวนหนึ่งแก่บุคคลหนึ่งเรียกว่าผู้รับประโยชน์ ลักษณะที่แท้จริงก็เหมือนเช็คสั่งจ่ายของธนาคาร

3. **คำสั่งโอนเงินโดยทางไปรษณีย์(Mail Payment Order or Mail Transfer M/T)** ผู้ซื้อนำเงินค่าสินค้าไปให้ธนาคารโอนเงินดังกล่าว โดยออกคำสั่งจ่ายเงินทางไปรษณีย์อากาศถึง

---

[2] วารี หะวานนท์. การบัญชีธนาคารการปฏิบัติงานธนาคารพาณิชย์.พิมพ์ครั้งที่ 7.กรุงเทพฯ. : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2543 หน้า 412.

[3] ศูนย์ฝึกอบรม ฝ่ายการพนักงาน ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน),2542.

ธนาคารเมืองผู้ขาย วิธีนี้สะดวกก็ต่อเมื่อผู้ซื้อสามารถทราบธนาคารของทางผู้ขายและธนาคารของผู้ซื้อมีการติดต่อกับธนาคารนั้นโดยตรงอยู่แล้ว (เป็นวิธีการที่ลูกค้าขอให้ธนาคารจัดการโอนเงินไปให้ผู้รับประโยชน์ในต่างประเทศ โดยธนาคารผู้รับโอนจะมีคำสั่งการโอนเงินเป็นรหัสโดยทางไปรษณีย์ถึงธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ เพื่อแจ้งต่อผู้รับประโยชน์ว่าได้มีการโอนเงินมาให้)

4. **คำสั่งจ่ายเงินโทรเลขหรือโทรพิมพ์(Cable Payment Order ; Telegraphic Transfer or Telex Transfer = T/T)** ผู้ซื้อนำเงินค่าสินค้าไปให้ธนาคารโอนเงินดังกล่าวทางโทรเลขหรือโทรพิมพ์ ซึ่งคล้ายคลึงกับการโอนเงินทางไปรษณีย์ ต่างกันเพียงวิธีการส่งคำสั่งจ่ายเงินไปทางโทรเลขเท่านั้น วิธีการโอนเงินแบบนี้ผู้รับเงินจะได้รับเงินเร็วกว่า แต่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และ/หรือค่าโทรเลข เพิ่มขึ้น

5. **คำสั่งจ่ายเงินผ่านระบบสวิฟท์** ผู้ซื้อสามารถขอให้ธนาคารโอนเงินผ่านระบบการโอนเงินพิเศษ ทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ระหว่าธนาคาร ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าการโอนแบบ T/T

ระบบการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศโดยสวิฟท์(S.W.I.F.T.)[4]

สวิฟท์เป็นเครือข่ายสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศย่อมาจาก Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication จัดตั้งในรูปของ Co-operative Company ภายใต้กฎหมายของประเทศเบลเยี่ยม เมื่อเดือนพฤษภาคม 2516 โดยมีสถาบันการเงินทั่วโลกเป็นสมาชิกและผู้ถือหุ้น สำนักงานใหญ่ของสวิฟท์อยู่ที่ประเทศเบลเยี่ยม เริ่มให้บริการในปี 2520 มีศูนย์ประมวลผลกระจัดกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆทั่วโลก มีสมาชิกมากกว่า 3,500 สถาบันใน 88 ประเทศทั่วโลก มีปริมาณรายการผ่านระบบถึงวันละ 1.5 ล้านรายการ ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกระดับประเทศของ สวิฟท์ เมื่อต้นปี 2525

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเครือขายสื่อสารของสวิฟท์เป็นเครือข่ายสื่อสารทางการเงินที่มีความสะดวกรวดเร็ว เชื่อถือได้และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำ เนื่องจากสวิฟท์ให้ความมั่นใจ

---

[4] วารี หะวานนท์. การบัญชีธนาคารการปฏิบัติงานธนาคารพาณิชย์.พิมพ์ครั้งที่ 7.กรุงเทพฯ. : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2543 หน้า 535-539.

กับผู้ใช้งานว่าข้อมูลที่ผ่านระบบสวิฟท์นั้นจะถูกเก็บเป็นความลับระหว่างผู้รับกับผู้ส่งเท่านั้น อีกทั้งผู้อื่นไม่มีสิทธิ์ที่จะรับรู้ข้อมูล จะไม่สามารถเข้าสู่ระบบเพื่อมาล่วงรู้ได้เลย

จุดเด่นของระบบสวิฟท์ นั้นพอสรุปได้ดังนี้

1. มีความสะดวกเพราะสวิฟท์ให้บริการทุกวันๆละ 24 ชั่วโมง สถาบันการเงินทั้งหลายจึงสามารถส่งข้อมูลหรือคำสั่งทางการเงินระหว่างกันได้ตลอดเวลา
2. ค่าใช้จ่ายต่ำมื่อเทียบกับการสื่อสารทางโทรศัพท์หรือเทเล็กซ์
3. มีความปลอดภัยสูง เนื่องจากสวิฟท์มีระบบรักษาความปลอดภัยตามมาตรฐานโลก และข้อมูลที่ส่งออกจากผู้ส่งแล้วสวิฟท์จะรับประกันการส่งมอบหรือความเสียหายทางการเงินใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นหากข้อมูลนั้นมิได้ส่งมอบหรือส่งมอบล่าช้า
4. รูปแบบข้อความที่ใช้ส่งผ่านสวิฟท์เป็นรูปแบบมาตรฐานที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและเป็นไปตามมาตรฐานโลก
5. มีความรวดเร็วสูงไม่ว่าผู้รับกับผู้ส่งจะอยู่ที่จุดใดในโลกจะสามารถส่งข่าวสารหรือคำสั่งถึงกันได้ภายในเวลาไม่กี่วินาที

ปัจจุบันระบบสวิฟท์ที่ใช้กันได้พัฒนาประสิทธิภาพการสื่อสารไปอีกระดับหนึ่งเรียกว่า SWIFT 2 ซึ่งมีคุณสมบัติต่างเหนือกว่า SWIFT 1 ที่ใช้กันในยุคแรกๆมาก

หน้าที่หลักของเครือข่ายสวิฟท์นั่นคือการนำส่งข้อความหรือคำสั่งระหว่างสมาชิกสวิฟท์ด้วยกัน ในภาระกิจดังกล่าวสวิฟท์จะรับข้อมูลหรือคำสั่งจากผู้ส่งแล้วตรวจสอบความถูกต้องทางไวยากรณ์หรือเงื่อนไขต่างๆที่กำหนดไว้ระหว่างสมาชิกด้วยกัน หลังจากนั้นก็จะนำส่งข้อมูลหรือคำสั่งดังกล่าวให้แก่ผู้รับปลายทาง โดยทั้งผู้ส่งและผู้รับจะได้รับการตอบรับจากสวิฟท์ทันทีที่สวิฟท์ทำงานเสร็จ เรียกว่า Acknowledgement Message แต่กระบวนการทั้งหมดเกิดขึ้นเร็วมากเพียงไม่กี่วินาที ผู้ที่มีสิทธิ์ใช้เครือข่ายสวิฟท์จะต้องเป็นสมาชิกของสวิฟท์เท่านั้น ดังนั้นผู้อื่นที่ไม่ใช่สมาชิกจึงไม่มีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลซึ่งส่งผ่านสวิฟท์เลย

การควบคุมรักษาความปลอดภัยในระบบสวิฟท์

เนื่องจากสวิฟท์เป็นระบบการสื่อสารทางการเงิน ดังนั้นความถูกต้องแน่นอน รวดเร็วทันเวลาและปราศจากความเสี่ยงต่างๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการสื่อสารด้วยสวิฟท์บางองค์การซึ่งนำระบบสวิฟท์ไปเชื่อมโยงกับระบบงานอื่นๆของตน (SWIFT Interface) สามารถที่จะนำคำสั่งจากระบบสวิฟท์ไปประมวลผลได้เลย ดังนั้นหากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นจากสวิฟท์หรือขาดความปลอดภัยก็จะส่งผลเสียหายต่อระบบงานภายในและต่อธุรกิจด้วยเช่นกัน

สวิฟท์ได้กำหนดแนวทางการควบคุมความปลอดภัยในการใช้ระบบไว้หลายประการ กล่าวคือ

1. การกำหนดรหัสเพื่อ Logon เข้าสู่เครือข่ายสวิฟท์ ซึ่งสวิฟท์จะเป็นผู้กำหนดรหัสให้เฉพาะผู้มีอำนาจในการ Logon เท่านั้น ในการ Logon แต่ละวันรหัสที่ใช้จะแตกต่างกันออกไป สวิฟท์จะออกรหัสเหล่านี้ให้แต่ละคราวจะสามารถใช้ได้ประมาณ 4-6 เดือน
2. การกำหนด Terminal ID สำหรับสมาชิกแต่ละราย โดยแต่ละสถาบันซึ่งเป็นสมาชิกสวิฟท์จะได้รับ Terminal ID ตามที่สวิฟท์กำหนด Terminal ID นี้จะผูกติดกับรหัสสถาบัน(Bank Identification Code หรือ BIC) โดยแต่ละสถาบันจะใช้ Terminal IDตามที่กำหนด คำสั่งที่ออกจากสถาบันใดจะต้องส่งออกจาก Terminal ID ของสถาบันนั้นตามที่สวิฟท์ได้กำหนดไว้ให้ด้วย ซึ่งเมื่อสวิฟท์ได้รับคำสั่งก็จะตรวจสอบก่อนเสมอว่าคำสั่งนั้นมาจาก Terminal ID ที่ถูกต้องหรือไม่
3. การกำหนด User ID และPassword ของผู้ใช้งานแต่ละระดับโดยสถาบันการเงินผู้ใช้งานจะเป็นผู้กำหนดเองโดยปกติจะแบ่งผู้ใช้งานเป็น 2 ระดับคือผู้ป้อนข้อมูล(Message Entry) และผู้ส่งคำสั่ง(Message Verification)
4. การแปลงรหัสข้อความ(Message Encryption) ข้อมูลต่างๆที่ส่งอยู่ในเครือข่ายสวิฟท์จะถูกแปลงข้อความต่างๆให้มีสภาพเปลี่ยนไปตามสูตรการเปลี่ยนแปลงข้อความนั้น ดังนั้นหากไม่มีอุปกรณ์ถอดรหัสก็ไม่สามารถจะอ่านข้อความดังกล่าวได้เลย
5. การเข้ารหัสระหว่างกัน(Message Authentication) เป็นการนำข้อความบางส่วนที่สำคัญๆในการสื่อสารระหว่างกันมาเข้ารหัสตามที่สวิฟท์กำหนด ข้อความดังกล่าวเมื่อถึงปลายทางก็จะมีการถอนรหัสเช็คสอบกันอีกครั้ง หากเป็นข้อความที่ส่งกันในเครือข่ายสวิฟท์จริงและมิได้ถูกผู้อื่นเข้ามาเปลี่ยนแปลงรหัสที่กำหนดไว้ก็จะถูกต้องตรงกัน
6. รายงานต่างๆที่ใช้ในการตรวจสอบความถูกต้อง(Audit Trail)ซึ่งสวิฟท์จัดทำให้ทั้งต้นวันและสิ้นวันโดยจะจัดพิมพ์ออกมาอัตโนมัติเมื่อ Logon เข้าสู่ระบบและเมื่อ Logoff จากระบบแล้ว รายงานดังกล่าวจะแสดงสถานะของระบบการเข้าใช้ในระบบระหว่างวัน และแสดงสถานะและจำนวนข่าวสารคำสั่งต่างๆที่ผ่านเข้ามาในแต่ละ Terminal ทำให้สะดวกในการตรวจสอบการใช้ระบบในระหว่างวันว่ามีผู้ใดเข้ามาใช้ระบบบ้าง

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ส่งออกที่ให้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
เมื่อวันที่ 13-24 พฤศจิกายน 2543

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

รายชื่อผู้ส่งออกที่ให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 13-24 พฤศจิกายน 2543

รายชื่อผู้ส่งออก
1. บริษัท เมษา ยูแอนด์พี จำกัด
2. บริษัท นีลแลนด์ ฟลอรัล แอนด์คราฟ จำกัด
3. ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ้านศิลาดล
4. บริษัท ซี เอ็ม เซรามิก เชียงใหม่ จำกัด
5. บริษัท บี โปรดักซ์ จำกัด
6. บริษัท เชียงใหม่โฟรเซ่นฟู้ด จำกัด(มหาชน)
7. บริษัท เชียงใหม่ฟู้ดแคนนิ่งจำกัด
8. บริษัท อาหารภาคเหนือ จำกัด
9. บริษัท ลีโอฟู้ด จำกัด
10. บริษัท สามชายสไตล์ จำกัด
11. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เพียรกุศล
12. บริษัท วาย พัฒนา จำกัด
13. บริษัท ยู เอ็ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายรพีพัฒน์ ไชยวัฒน์ธำรง
วัน เดือน ปีเกิด	4 กุมภาพันธ์ 2513
สถานที่เกิด	อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต(การบัญชี) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2534
ประวัติการทำงาน	ปี 2536 ถึงปัจจุบัน เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University